

Sygn. akt V U 220/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 kwietnia 2017 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Regina Stępień

Protokolant: star. sekr. sądowy Ewelina Trzeciak

po rozpoznaniu w dniu 19 kwietnia 2017 r. w Legnicy

sprawy z wniosku Z. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o świadczenie przedemerytalne

na skutek odwołania Z. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 6 lutego 2017 r.

znak (...)

I. **zmienia decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 6 lutego 2017 r. znak (...) w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy Z. B. prawo do świadczenia przedemerytalnego od 13 stycznia 2017 roku,**

II. **stwierdza, iż organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w przyznaniu prawa do świadczenia.**

Sygn. akt V U 220/17

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. decyzją z dnia 6 lutego 2017 r., znak: (...), odmówił wnioskodawcy Z. B. prawa do świadczenia przedemerytalnego, podnosząc, że ubezpieczony nie spełnił warunku pobierania zasiłku dla bezrobotnych przez co najmniej 180 dni, a nadto z przedłożonych przez niego dokumentów nie wynika jednoznacznie, że utracił prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z powodu śmierci matki.

W odwołaniu od powyższej decyzji wnioskodawca wniósł o jej zmianę poprzez przyznanie mu prawa do świadczenia przedemerytalnego. Podniósł, że spełnił wszystkie warunki niezbędne do przyznania mu tego świadczenia, tj. posiada odpowiedni wiek 62 lata, ma staż pracy wynoszący ok. 35 lat, przez ostatnie 6 lat opiekował się niepełnosprawną, chorą matką, a po jej śmierci w dniu (...) zarejestrował się w Powiatowym Urzędzie Pracy, gdzie stawiał się na wszystkie wezwania w wyznaczonych terminach, a po wprowadzeniu nowych przepisów dotyczących świadczeń przedemerytalnych w dniu 12 stycznia 2017 r. złożył w ZUS stosowny wniosek.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. wniósł o oddalenie odwołania, argumentując jak w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił:

Wnioskodawca Z. B., ur. (...), z dniem (...) ukończył 61 lat. Wnioskodawca posiada ponad 30-letni staż pracy.

W okresie od 1 lipca 2010 r. do 30 czerwca 2013 r. wnioskodawca pobierał świadczenie pielęgnacyjne w związku z opieką nad niepełnosprawną matką K. B. i z tego tytułu był objęty ubezpieczeniem zdrowotnym. Od 1 lipca 2013 r. do 22 marca 2016 r. Z. B. pobierał zasiłek dla opiekuna w związku z opieką nad niepełnosprawną matką i z tego tytułu był objęty ubezpieczeniem zdrowotnym. Prawo do ww. zasiłku wnioskodawca utracił w związku ze zgonem matki, który nastąpił w dniu (...)

Po śmierci matki wnioskodawca zarejestrował się w Powiatowym Urzędzie Pracy w L. jako osoba bezrobotna. Decyzją z dnia 19 kwietnia 2016 r. Starosta (...) uznał wnioskodawcę za osobę bezrobotną z dniem 19 kwietnia 2016 r. i odmówił mu prawa do zasiłku dla bezrobotnego. W uzasadnieniu ww. decyzji Starosta podał, iż wnioskodawca spełnił warunki określone w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy do uznania go za osobę bezrobotną, jednakże nie spełnił warunków do przyznania mu zasiłku, albowiem rejestrując się w PUP w dniu 19 kwietnia 2016 r. nie udokumentował okresu zatrudnienia co najmniej 365 dni w okresie 18 miesięcy poprzedzających dzień zarejestrowania ani innego okresu zaliczanego do 365 dni zgodnie z przepisem art. 71 ww. ustawy.

Z. B. nie odwoływał się od ww. decyzji Starosty (...).

Wnioskodawca jako bezrobotny stawiał się i stawia w PUP w wyznaczonych terminach i nigdy nie odmówił bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej ani zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych czy robót publicznych.

W dniu 13 stycznia 2017 r. ubezpieczony złożył wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego. W wyniku rozpoznania tego wniosku ZUS Oddział w L. decyzją z dnia 6 lutego 2017 r., zaskarżoną w niniejszej sprawie, odmówił wnioskodawcy prawa do świadczenia przedemerytalnego, wskazując, iż nie spełnił on warunku określonego w art. 2 ust. 3 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych, gdyż nie pobierał zasiłku dla bezrobotnych przez co najmniej 6 miesięcy. ZUS dodał, iż z przedłożonego zaświadczenia z MOPS z dnia 20 grudnia 2016 r. nie wynika także jednoznacznie, że wnioskodawca utracił prawo do zasiłku dla opiekuna z powodu śmierci niepełnosprawnej matki.

Dowód: dokumenty z akt ubezpieczeniowych ZUS: wniosek o świadczenie przedemerytalne,

świadczenia pracy, zaświadczenie z MOPS w L. z dnia 20.12.2016 r., decyzja PUP w

L. z dnia 19.04.2016 r.

przesłuchanie wnioskodawczyni k. 11-11v, e-protokół z 19.04.2017 r. 00:04:41 i nast.

Sąd zważył:

Odwołanie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią przepisu art. 2 ust. 1 pkt 4 lit. a) ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (t.jedn.: Dz.U. z 2013 r., poz. 170 z późn. zm.), w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 stycznia 2017 r., prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która zarejestrowała się we właściwym powiatowym urzędzie pracy w ciągu 60 dni od dnia ustania prawa do świadczenia pielęgnacyjnego lub specjalnego zasiłku opiekuńczego, o których mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2016 r. poz. 1518 i 1579), lub zasiłku dla opiekuna, o którym mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz.U. z 2016 r. poz. 162 i 972), pobieranych nieprzerwanie przez okres co najmniej 365 dni, jeżeli utrata prawa do nich była spowodowana śmiercią osoby, nad którą opieka była sprawowana, i do dnia, w którym ustało prawo do świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub zasiłku dla opiekuna, ukończyła

co najmniej 55 lat – kobieta oraz 60 lat – mężczyzna i osiągnęła okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn.

W myśl natomiast art. 2 ust. 3 cyt. ustawy, świadczenie przedemerytalne przysługuje osobie określonej w ust. 1 po upływie co najmniej 180 dni pobierania zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w ustawie o promocji zatrudnienia, jeżeli osoba ta spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) nadal jest zarejestrowana jako bezrobotna;
- 2) w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych;
- 3) złoży wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia wydania przez powiatowy urząd pracy dokumentu poświadczającego 180-dniowy okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

Zgodnie z art. 2 ust. 5 pkt 1 ww. ustawy –do okresu 180 dni pobierania zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w ust. 3, wlicza się okresy, za które, zgodnie z art. 75 ust. 2 ustawy o promocji zatrudnienia, prawo do zasiłku dla bezrobotnych nie przysługiwało. Przepis art. 75 ust. 2 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy odsyła zaś do art. 71 tej ustawy, który określa warunki przyznania prawa do zasiłku dla bezrobotnych, w tym m.in. warunek „bycia zatrudnionym” w okresie 18 miesięcy bezpośrednio poprzedzających dzień zarejestrowania, łącznie przez okres co najmniej 365 dni (ust. 1 pkt 2). Art. 71 ust. 2 pkt 9 ww. ustawy (w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2017 r.) stanowi zaś, że do tych 365 dni, o których mowa w wyżej, zalicza się również okresy: pobierania świadczenia pielęgnacyjnego lub specjalnego zasiłku opiekuńczego na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych lub zasiłku dla opiekuna na podstawie przepisów o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, jeżeli utrata prawa do nich była spowodowana śmiercią osoby, nad którą opieka była sprawowana. A więc takie okresy, jakimi w niniejszej sprawie legitymował się wnioskodawca. Przez ostatnie bowiem prawie 6 lat Z. B. nieprzerwanie opiekował się chorą niepełnosprawną matką i z tego tytułu otrzymywał najpierw świadczenie pielęgnacyjne (od 1 lipca 2010 r. do 30 czerwca 2013 r.), a następnie zasiłek dla opiekuna (od 1 lipca 2013 r. do (...), tj. do dnia śmierci matki).

W rozpoznawanej sprawie niesporne było, że wnioskodawca spełnił wszystkie przesłanki prawa do świadczenia przedemerytalnego wymienione w art. 2 ust. 1 pkt 4 lit. a) ustawy o świadczeniach przedemerytalnych. Wymieniony bowiem zarejestrował się we właściwym powiatowym urzędzie pracy w ciągu 60 dni od dnia ustania prawa do zasiłku dla opiekuna, który pobierał nieprzerwanie przez okres co najmniej 365 dni, a utrata prawa do tego zasiłku spowodowana śmiercią osoby, nad którą opiekę sprawował. Ponadto, do dnia, w którym ustało prawo do zasiłku dla opiekuna, tj. do dnia (...), wnioskodawca ukończył 60 lat i osiągnął okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 25 lat.

W sprawie sporne było natomiast spełnienie przez wnioskodawcę warunku polegającego na pobieraniu zasiłku dla bezrobotnych przez okres co najmniej 180 dni (6 miesięcy) –tj. warunku z art. 2 ust. 3 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych. ZUS uznał, że wnioskodawca warunku tego nie spełnił i odmówił mu prawa do świadczenia przedemerytalnego. Z materiału dowodowego sprawy wynika, że Z. B. zarejestrował się we właściwym Powiatowym Urzędzie Pracy, jednakże Starosta (...) decyzją z dnia 19 kwietnia 2016 r. odmówił mu prawa do zasiłku dla bezrobotnych, uzasadniając, że wnioskodawca nie udokumentował okresu zatrudnienia co najmniej 365 dni w okresie 18 miesięcy poprzedzających dzień zarejestrowania ani innego okresu zaliczanego do 365 dni zgodnie z przepisem art. 71 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.jedn.: Dz.U. z 2016 r., poz. 645 z późn. zm.). W dacie wydawania tej decyzji nie obowiązywał jeszcze przepis art. 71 ust. 2 pkt 9 ww. ustawy, zgodnie z którym do 365 dni, o których mowa w wyżej, zalicza się również okresy: pobierania świadczenia pielęgnacyjnego lub specjalnego zasiłku opiekuńczego na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, lub zasiłku dla opiekuna na podstawie przepisów o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, jeżeli utrata prawa do nich była spowodowana śmiercią osoby, nad którą opieka była sprawowana, a więc takie, jakimi faktycznie legitymował się wnioskodawca.

Wprowadzenie powyższej regulacji –jak wynika z uzasadnienia projektu ustawy nowelizacyjnej z dnia 6 października 2016 r. (Dz.U. z 2016 r., poz. 1940)– wynika z faktu, że okres sprawowania opieki nad osobami niepełnosprawnymi powinien być traktować analogicznie do okresu zatrudnienia, w zakresie możliwości zaliczenia tego okresu do okresu 365 dni uprawniających do nabycia prawa do zasiłku dla bezrobotnych, jak również do okresu uprawniającego do nabycia prawa do świadczenia przedemerytalnego. Zdaniem projektodawców powyższej zmiany, pobieranie świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub zasiłku dla opiekuna ma na celu częściową rekompensatę zakończenia aktywności zawodowej spowodowanego koniecznością sprawowania stałej opieki nad niepełnosprawnym członkiem rodziny, dlatego zasadne jest traktowanie przez ustawodawcę tej formy aktywności podobnie do zatrudnienia, w zakresie możliwości uzyskania prawa do zasiłku dla bezrobotnych oraz świadczenia przedemerytalnego po utracie prawa do wyżej wskazanych świadczeń związanych z opieką. Dodatkowo, za przyjęciem takiego rozwiązania –w ocenie projektodawców– przemawiają także względy społeczne i demograficzne. Należy bowiem zwrócić uwagę, że w starzejącym się społeczeństwie coraz więcej osób będzie wymagać opieki zarówno z uwagi na sam zaawansowany wiek, jak i często połączoną z zaawansowanym wiekiem niepełnosprawność. Wiadomym jest, że opieka osób najbliższych stanowi w takiej sytuacji najlepszą alternatywę dla wymagających opieki. Przy niedostatku systemowego rozwiązania wskazanych kwestii opieki nad osobami niepełnosprawnymi, starzejącymi się i chorymi przejęcie przez osoby bliskie opieki i rezygnacja z pracy zawodowej, którą w innych okolicznościach opiekunowie mogliby wykonywać, powinny zostać docenione i wsparte dostateczną pomocą ze strony państwa.

Mając zatem na uwadze cel wprowadzonych zmian, jakim było umożliwienie osobom, które zrezygnowały z pracy w celu opiekowania się niepełnosprawnymi, chorymi bliskimi, uzyskanie takich samych świadczeń, jakie by miały gdyby w tym czasie pracowały, Sąd uznał, że wskazane wyżej regulacje, w szczególności art. 2 ust. 5 pkt 1 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych w związku z art. 75 ust. 2 i art. 71 ust. 2 pkt 9 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, pozwalają na przyznanie wnioskodawcy prawa do świadczenia przedemerytalnego. Wnioskodawca bowiem przez okres ostatnich prawie 6 lat (od 1 lipca 2010 r. do (...)) –zamiast pracować i dzięki temu mieć prawo do zasiłku dla bezrobotnych– sprawował stałą opiekę nad bliskim członkiem swojej rodziny, który to okres nie był wówczas traktowany jako okres równorzędny z okresem zatrudnienia i w związku z czym nie uprawniał go do zasiłku dla bezrobotnych. Aktualnie natomiast, tj. od 1 stycznia 2017 r., okres takiej opieki zalicza się do okresu, od którego zależy prawo do zasiłku dla bezrobotnych. Wobec tego, że wnioskodawca złożył wnioski o świadczenie przedemerytalne w dacie obowiązywania nowych zmienionych regulacji prawnych (tj. w dniu 13 stycznia 2017 r.) –w ocenie Sądu– w realiach rozpoznawanej sprawy uznać należało, że spełnił warunek określony w art. 2 ust. 3 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych, tj. warunek pobierania zasiłku dla bezrobotnych przez okres co najmniej 6 miesięcy. Okres bowiem sprawowania opieki nad niepełnosprawną matką i pobierania w tym czasie zasiłku dla opiekuna winien mu zostać zaliczony do okresu, od którego zależy prawo do zasiłku dla bezrobotnych. Skoro zaś wnioskodawca byłby uprawniony do zasiłku dla bezrobotnych przez okres co najmniej 6 miesięcy, nadal jest zarejestrowany w PUP jako osoba bezrobotna i nie odmówił bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych – to, zdaniem Sądu, spełnił wszystkie warunki niezbędne do przyznania mu spornego świadczenia. W ocenie Sądu, okoliczność, że omówione wyżej zmienione regulacje prawne weszły w życie w dniu 1 stycznia 2017 r. nie oznacza, że nie mogą mieć zastosowania do stanów faktycznych, które miały miejsce przed tą datą, w szczególności jeśli był to czas nieodległy, a wnioskodawca faktycznie zrezygnował z zatrudnienia i zajął się opieką nad chorą niepełnosprawną matką, która trwała nieprzerwanie przez prawie 6 lat i z tytułu której pobierał świadczenie pielęgnacyjne, a następnie zasiłek dla opiekuna, a aktualnie okres ten uprawniałby go do uzyskania zasiłku dla bezrobotnych, którego pobieranie przez co najmniej 6 miesięcy implikowałoby jego prawo do świadczenia przedemerytalnego. Dlatego też, w świetle powyższych uwag, oraz mając na uwadze kierunek wprowadzonych zmian legislacyjnych, w ocenie Sądu, wnioskodawcy przyznać należało świadczenie przedemerytalne, co też Sąd uczynił w oparciu o przepis art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. – od dnia 13 stycznia 2017 r., tj. od dnia złożenia wniosku (art. 11 pkt 1 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych w związku z art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS).

W związku z tym, że w niniejszej sprawie Sąd procedował w oparciu o przepisy, które weszły w życie w dniu 1 stycznia 2017 r. i które wymagały wykładni, Sąd –przyznając Z. B. prawo do świadczenia przedemerytalnego– uznał jednocześnie, że organ rentowy miał prawo dokonać innej interpretacji ww. przepisów, w związku z czym nie ma podstaw do uznania, że ponosi odpowiedzialności on za opóźnienie w przyznaniu prawa do świadczenia (art. 11 pkt 1 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych w związku z art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS).